Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 1. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

materiał obligatoryjny

materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	**Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:**	**Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:**	**Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:**	**Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:**
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	• wymienić nazwy epoki • umiejscowić Młodą Polskę w czasie	• wyjaśnić etymologię nazw epoki • wyjaśnić znaczenie pojęć: *dekadentyzm, filister, sztuka dla sztuki*	• scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	• opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich	• wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski
3. Filozofia końca wieku	• wymienić najważniejszych filozofów epoki	• wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera • wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego • wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	• scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego • scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	• wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku	• porównać poznane założenia filozoficzne
4. i **5.** U progu sztuki nowoczesnej	• wymienić dominujące kierunki w sztuce modernistycznej	• scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	• scharakteryzować twórczość	• dokonać analizy wybranych dzieł sztuki reprezentujących	• opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie

www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

		• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	impresjonizm i symbolizm	wieków XIX i XX
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: *symbolizm*, *impresjonizm*, *ekspresjonizm*, *klasycyzm*, *naturalizm*	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski *zdefiniować synestezję
7. Francuscy poeci przeklęci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw *vanitas* i określić jego funkcję	• zinterpretować wymowę wiersza	• dokonać analizy językowej wybranego fragmentu wiersza
8. Francuscy poeci przeklęci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw *homo viator* i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
9. Francuscy poeci przeklęci – Paul Verlaine	• omówić treść wiersza • określić typ liryki	• wyjaśnić na podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się	• wymienić elementy, jakich powinien wystrzegać	• wskazać w utworze elementy impresjonistyczne	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	prawdziwe dzieło sztuki	się poeta modernistyczny		
10. Człowiek i człowieczeństwo w *Jądrze ciemności* Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje między kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• dokonać analizy relacji między Marlowem a Kurtzem
11. W stronę ciemności – *Jądro ciemności* Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• odnieść motyw katabazy do treści utworu
12. *Jądro ciemności* Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że *Jądro ciemności* jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy opisach natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• wskazać konteksty: historycznoliteracki, psychologiczny, społeczny, kulturowy itp.

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, *W jądrze ciemności*	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały	• odnieść treść wiersza do *Jądra ciemności* Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera *Koniec wieku XIX*	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadencki	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, *Schyłek wieku*	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty	• zinterpretować puentę wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera *Koniec wieku XIX*	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu *Evviva l'arte!* Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty • wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia filistra	• przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza • wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	• zinterpretować funkcję tytułu i refrenu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu *Nie wierzę w nic…* Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – *Melodia mgieł nocnych*	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• określić sytuację liryczną	• wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości			*podać przykłady synestezji i określić jej funkcję
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, *Kucając* (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje między człowiekiem a naturą w tekście	• porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu *Melodia mgieł nocnych* Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście
21. *Lubię, kiedy kobieta...* Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego *Szał uniesień* w kontekście wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, *Kochanków dzieli miłość*	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
24. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa *Kowal*	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
25. Budowanie nastroju w poezji – *Deszcz jesienny* Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza24 sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję
26. Humanistyczna afirmacja życia w *Przedśpiewie* Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

		na postawę podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	• odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu		*omówić archetyp wędrowca występujący w wierszu
27. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, *To nieprawdziwe*	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w *Przedśpiewie* Leopolda Staffa	• zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów
28. W poszukiwaniu harmonii – *Ogród przedziwny* Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej
29. Spokój odnaleziony – *Curriculum vitae* Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety • odnieść przedstawiony wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• przedstawić ewolucję programu filozoficznego poety • porównać wiersz z innymi tekstami kultury

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

30. i 31. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
32. Wiejska gromada jako mikrokosmos – *Chłopi* Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• omówić treść fragmentu • wymienić bohaterów fragmentu	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować tradycje, obyczaje przedstawione we fragmencie	• omówić funkcję kościoła i tradycji w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty
33. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, *Kamień na kamieniu*	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje między ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i *Chłopów* Władysława Stanisława Reymonta	• wyjaśnić, czym się charakteryzuje nurt literatury wiejskiej
34. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, *Guguły* (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	• porównać fragment *Chłopów* Władysława Reymonta z *Gugułami* Wioletty Grzegorzewskiej na poziomie kreacji narratora

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

		• przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję			
35. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w tekście
36. Wprowadzenie do analizy *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego • przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić genezę *Wesela* • przedstawić pierwowzory głównych bohaterów *Wesela*	• wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego • wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	• wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	• omówić zjawisko chłopomanii jako kontekst do analizy dzieła *omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie
37. i 38. Portret podzielonego społeczeństwa w *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie *Dekoracji* • wskazać w opisie *Dekoracji* elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	• omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I	• wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej • omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopi (Dziad i Ojciec) oraz inteligenci (Pan Młody i Gospodarz)	• wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy	• scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie • przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora
39. i 40. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach…” – widma	• wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory	• wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom	• zinterpretować słowa Chochoła: „Co się w duszy komu gra, co kto	• wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu	• dokonać analizy dialogów bohaterów

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

i duchy w *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	• omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II	w swoich widzi snach…" w kontekście aktu II • wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu	• wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu	*wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w dramacie
41. W rytmie chochołego tańca – symboliczne znaczenie aktu III *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochoła	• zinterpretować symbolikę chochołego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza i *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą
42. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydźwięk *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić kompozycję *Wesela*	• wskazać w dramacie postacie i motywy fantastyczne oraz omówić ich funkcję	• wskazać w dramacie mity narodowe • omówić sposób obnażania mitów narodowych	• zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność *interpretować różne teksty kultury w odniesieniu do *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego *wyjaśnić, na czym polega mitologizacja i demitologizacja narodowej przeszłości oraz polskiego

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

					społeczeństwa w dramacie Stanisława Wyspiańskiego
43. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, *Chochoły* (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie między opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku	• wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów
44. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić środki językowe w tekście
45. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
***46. i 47.** W domu filistrów – *Moralność pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje między bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

***48.** Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
49. i 50. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio dobranych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego • omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną	• wypowiedzieć się na temat wartości stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów
51. i 52.	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia					analizie tekstów literackich
53. i 54. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym	• omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej
55. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
56. Referat	• zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego • przedstawić budowę referatu	• scharakteryzować język referatu • przygotować konspekt referatu • sporządzić opis bibliograficzny źródeł	• wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu • sformułować tezę referatu i argumentację	• stworzyć i wygłosić referat	• dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

57. i 58. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.

nowa era www.dlanauczyciela.pl
© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.